

Eva Koldits: "Leviaatan" on Lauri Lagle lavastajakarjääris üsna haruldane

EVA KOLDITS: "LEVIAATAN" ON LAURI LAGLE LAVASTAJAKARJÄÄRIS ÜSNA HARULDANE

Jaga

24:08 / 24:08

Foto: Herkko Labi

TEATER

Eile kell 15.30

Kuula artiklit 6 min

Inimvõimete piire kompava suurejoonelise rännaklavastuse "Leviaatan" lavastaja Lauri Lagle tõdes Vikerraadios, et kolmel erineval tekstil põhinev lavastus inspireeris teda otsima uut ja toimivat retsepti inimkonna päästmiseks. Näitleja Eva Kolditsa sõnul on Krulli kvartali remonditsehhis toimuv lavastus Lagle seniste tööde hulgas mitmeski mõttes haruldane.

"Juba enne minu eelmist lavastust "Reis metsa lõppu" käis mu mõttest läbi, et teha Melville'i "Moby Dicki", aga siis tundus, et asi ei hakanud jooksuma ja see jäi lauale seisma," ütles lavastaja Lauri Lagle.

Mõni aeg hiljem dramaturg Eero Epneriga vesteldes pakkus Epner välja, et võtaks "Kirsiaia" ka juurde. "Kõiki neid tekste ühendab inimese hävingu tung. Inimese hävingu ihalus ja teiste inimeste suutmatuse või soovimatus selle vastu midagi teha

on läbiv telg, aga see ei ole selle lavastuse käivitav idee. Mulle meeldis väga, kuidas Kaja Kann kirjutas ajalehes Edasi, et lavastus on nagu mööda labürinti liikumine ja kui siis tupikusse jõutakse või sein ette tuleb, siis see lahendatakse huumoriga."

Labürint on Lagle arvates hea väljend, sest labürindi eesmärk on leida sealt väljapääs. "Lavastuse tegelased tegelevad ka kõik pääsemise lahenduse otsimisega ja tõepoolest tupikus lahendatakse see asi huumoriga."

Huumoris on veel lootust ja jõudu, kui huumor on olemas, on lootust, et mingid sõlmpunktid lahendatakse või vähemalt üritatakse lahendada. "Selles on veel pingutuse jõudu," lisas Lagle. "Lavastus tegeleb lahenduste otsimise ja pääsemise võimalikkusega. Uue ja toimiva retsepti otsimisega."

"Ainult Melville'i teosega oleks see lavastus jäänud liiga kättemaksupõhiseks," oli Lagle tänulik, et leidis koos Epneriga "Moby Dicki" kõrvale ka teised tekstid. "Mind inspireeris "Kirsiaia" liitmine just selles mõttes, et seal ka kõik püüavad olukorda päästa, aga igal tegelasel on päästmiseks erinev stsenaarium, tekib palju kokkupõrkeid ja maastik muutub viljatuks, mis omakorda annab võimaluse lahendusteks, kus tugevama jõud jääb peale."

Lagle sõnul on oluline aru saada, kui on üks idee, mida paljud üritavad lahendada, siis selle idee sees lahendamisviis võib olla kõigil erinev.

Kolmanda loona on lavastusse sisse kirjutatud vaala kõhus olnud Joonase lugu piiblist. "Temaatiliselt haakub see teiste lugudega äärmiselt tugevalt," ütles Koldits.

Joonas lugu annab Lagle arvates lavastusele tugeva inimliku mõõtme. "Inimlikult on väga raske mõista, miks ebaõiglus ei saa karistust. Tekib konflikt inimese ja maailma vahel, sa ei saa aru, mis reeglitele kogu see süsteem allub," tõi Lagle välja. "Väga raske on andestada kõik see kurjus, mis korda on saadetud."

Kolditsa sõnul erineb Joonas loo puhul ka näitlejate mäng. "Seal me ei kasuta läbivalt võõritust," lisas ta.

"Julgen öelda, et see on Lauri lavastajakarjääri jooksul üsna haruldane olukord nii tervikliku materjaliga alustada," ütles Koldits.

Lagle tõi välja, et tekst oli esimeses proovis juba valmis, "Küll oli üks osa, mis oli meil Eero Epneriga lahtine, plaan oli olemas, aga ei leidnud kohe sellele vastet. Seda otsisime päris pikalt, aga lavastuse raam oli jah kohe olemas."

Koldits tõi välja enda sõnul huvitava detaili, et näitlejad kärpisid teksti suhteliselt vähe, küll aga said mnad sinna omalt poolt juurde panna. "Eriti, mis puudutas konkreetset teatavaid lõike romaanist "Moby Dick", mis on ikkagi pöörane romaan. Minu kogemusel Lauriga koos töötades on see esmakordne, et sul on tekstiline materjal alguses olemas."

"Neljanda etenduse lõppedes oli niimoodi, et kui toimub see lõputõus, ma keeran ennast ja vaatan ning mul lihtsalt pisarad voolavad, kui ma näen, mida Jörgen Liik teeb. See on nii imeline hetk, kuidas sa näed, et su kolleeg niisuguse ennastsalgavusega seda teeb," kirjeldas Koldits Jörgen Liigi kehastatavat tegelaskuju.

Koldits tõi välja, et neil toimus Erki Noolega ka väike teivashüppe õppimise tunnike. "Jörgen sai õppida parimatelt," lisas Koldits.

Lagle lisas, et Jörgeniga töötab ta koos juba viiendat aastat. "Ta on järjest kõikides minu lavastustes olnud. Õpime üksteist aina paremini tundma," tõi Lagle välja. "Loomulikult ma mõtlen selle peale, et näitlejatel oleks väljakutseid. Nii Jörgenil, Marika Vaarikul, Simeon Sundjal, Eval."

"Meil on tegelikult vabakutselistest näitlejatest koosnev trupp, Marika ja Jörgen kuuluvad küll püsikoosseisu, aga meil pole majanduslikult võimalik teisi palgata. See on meie sein ka. Proovime teha nii hästi kui võimalik, aga me ei tea, mis edasi saab," tõi Lagle välja.

"Esika järgselt oli kaks inimest, kelle maitset ma usaldan ja kes käisid vaatamas sama etendust, kellest üks ütles, et ma nii tahtsin sellest ruumist välja ja mõtlesin, et ma enam võib olla ei jaksa, aga samas teine ütles, et ma lasin sellest lahti ja sain aru, et me oleme selles paadis kõik koos ja see oli nii meeletu vabanemine," kirjeldas Koldits publikupoolset tagasiside.

"Need olid selle rännaku võib olla kaks peatuspunkti, sest nagu vaatajad nii ka meie, näitlejad, jõuame sellesse tupikusse, vastu labürindi seina, kust sa võib olla enam ei jaksa läbi minna, sest seda värsket õhku mitte kuskilt ei tule, ja siis tuleb vabanemine, mingi pauk, mis muudab sind tolmuosakeseks," sõnas Koldits.

Eva Koldits Lauri Lagle Autor/allikas: Laura Raudnagel/ERR

Toimetaja: Annika Remmel

Allikas: "Vikerhommik", intervjueris Kaja Kärner

lauri lagle

eva koldits

teater ekspeditsioon

leviaatan